

2. 8. 2018

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zájezdý ve světle novely občanského zákoníku a souvisejících předpisů

Řada z nás již letní dovolenou absolvovala, řada z nás jí má ještě před sebou. Většina z nás však ani nezaznamenala, že k 1. 7. 2018 nabyla účinnosti novela občanského zákoníku, která významným způsobem mění ustanovení části čtvrté zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen: „občanský zákoník“), týkající se obecné právní úpravy zájezdů.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ VYCH & PARTNERS

Dne 1. 7. 2018 nabyl účinnosti zákon [111/2018](#) Sb., kterým se mění zákon č. [159/1999](#) Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen: „zákon o cestovním ruchu“), a související zákony, tedy právě i občanský zákoník.

Změna podobného charakteru byla více než nutná. Současná právní úprava byla zastaralá, a to i v právním řádu Evropské unie, z něhož naše úprava přímo vychází. Proto sama Evropská unie přistoupila k modernizaci právní úpravy v této oblasti a výsledkem bylo přijetí Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (dále jen: „Směrnice“). Zákon č. [111/2018](#) Sb. je transpozicí Směrnice a promítá její ustanovení do našeho právního řádu. Důvodem změn byla především nutnost větší ochrany účastníků zájezdu jako spotřebitelů a také zohlednění modernizace technologií s nástupem internetu a s ním související nákup zájezdů přes internet, tedy distančním způsobem. Největší nedostatky předešlé právní úpravy jsou výslovně uvedeny v důvodové zprávě k zákonu č. [111/2018](#) Sb.: „Mezi nedostatky stávající právní úpravy a její aplikace patří zejména:

- a) *Nejednoznačné definice* – např. zájezd, počátek zájezdu, repatriace.
- b) *Otázka působnosti* – vztah ke služebním cestám - dle názoru podnikatelských spolků je přísná právní úprava vztahující se na koupi zájezdu spotřebitelem a vztahující se na služební cesty nepřiměřeně přísná.
- c) *Neexistence výslovných ustanovení upravujících práva spotřebitele v případech mimořádných a nevyhnutelných okolností, kdy a za jakých okolností lze odstoupit od smlouvy.*
- d) *Vágnost některých ustanovení* – např. o pomoci v nouzi – bez rámcového popisu, co se považuje za

povinnost pořadatele k poskytnutí pomoci, byli podnikatelé vystavováni právní nejistotě.

e) Nejasná ustanovení týkající se povinnosti cestovních kancelářů v případech, kdy nevyhnutelné a mimořádné okolnosti způsobí uvíznutí cestujících v destinaci. Nejasnost měla za následek, že podnikatelé neměli žádnou jistotu, jak dlouho a v jaké výši nesou náklady na pokračování zájezdu.“

V podstatě všechny výše uvedené nedostatky byly novelou odstraněny a právní úprava je teď ucelenější a jasnější. Především bylo podrobněji definováno, co je vlastně službou cestovního ruchu, a to v ust. § 1a zákona o cestovním ruchu:

„Službou cestovního ruchu je

- a) doprava zákazníka,*
- b) ubytování, které není součástí dopravy a není určeno k účelům bydlení,*
- c) nájem automobilu, motocyklu nebo jiného motorového vozidla, nebo*
- d) jiná služba z oblasti cestovního ruchu, která není ze své podstaty součástí některé ze služeb cestovního ruchu uvedených v písmenu a), b) nebo c), zejména prodej vstupenek na kulturní nebo sportovní události, pořádání výletů, prohlídek s průvodcem, prodej skipasů nebo nájem sportovního vybavení.“*

Z ust. § 1b zákona o cestovním ruchu vyplývá, co je zahrnuto pod pojmem zájezd:

„Zájezdem je soubor alespoň dvou různých typů služeb cestovního ruchu podle § 1a pro účely téže cesty nebo pobytu, pokud

- a) soubor těchto služeb je nabízen jediným podnikatelem, případně je sestaven na žádost nebo podle výběru zákazníka ještě před uzavřením jediné smlouvy o zájezdu, nebo*
- b) bez ohledu na to, zda jsou uzavřeny samostatné smlouvy s jednotlivými poskytovateli služeb cestovního ruchu, jsou tyto služby cestovního ruchu*

- 1. zakoupeny na jediném prodejním místě a zákazníkem vybrány před tím, než se zavázal k úhradě jejich ceny,*
- 2. nabízeny, prodávány nebo účtovány za celkovou cenu,*
- 3. inzerovány nebo prodávány s označením „zájezd“ nebo s podobným označením,*
- 4. sestaveny po uzavření smlouvy, která opravňuje zákazníka k výběru z různých typů služeb cestovního ruchu, nebo*
- 5. zakoupeny od jednotlivých poskytovatelů služeb cestovního ruchu prostřednictvím online rezervačního systému, při kterém podnikatel, s nímž je uzavřena první smlouva, předá jméno, platební údaje a elektronickou adresu svého zákazníka dalšímu podnikateli a s tímto podnikatelem je uzavřena smlouva o další službě cestovního ruchu do 24 hodin po potvrzení rezervace první služby cestovního ruchu.“*

Nová právní úprava je tak pro pořadatele v oblasti cestovního ruchu přísnější, a to zejména tím, že více chrání spotřebitele. Je zpřísněna předmluvní informační povinnost a ve smlouvě o zájezdu musí být uvedeno mnohem více informací než doposud, jako třeba údaj o tom, zda byly smlouvy se zákazníkem nějaké zvláštní podmínky/požadavky, zda je zájezd vhodný pro osoby se sníženou schopností pohybu nebo například musí být uvedena kontaktní osoba, na kterou se může účastník obrátit v případě úpadku cestovní kanceláře. V občanském zákoníku již nenajdeme ustanovení § 2527 odst. 3 občanského zákoníku, jenž dříve umožňoval pořadateli v potvrzení o zájezdu odkazovat na předaný katalog, v němž mělo být uvedeno vše potřebné. Nyní by vše mělo být zahrnuto v jednom dokumentu, což je dle mého názoru přehlednější a transparentnější, přece jen s sebou na dovolenou si nabídkový katalog vozí málokdo. Potvrzení o zájezdu by nově dle ust. § 2528 odst. 2 občanského

zákoníku mělo obsahovat sdělení, že pořadatel: „*odpovídá za řádné poskytnutí všech sjednaných služeb cestovního ruchu a že má povinnost poskytnout zákazníkovi pomoc v nesnázích.*“ Pro zákazníka je rovněž výhodná i změna ustanovení § 2541 občanského zákoníku, a to v tom smyslu, že zákon alespoň přibližně stanovuje, jakou formu mám mít pomoc zákazníkovi v nouzi. Tato pomoc však není bezmezná. Zákon nově také říká, že pokud si zákazník přivodí nesnáze sám, může si pořadatel účtovat za svou pomoc náhradu účelně vynaložených nákladů.

Rozšířeny jsou dále především údaje zahrnuté v potvrzení o zájezdu. Spotřebitel má tedy mnohem více informací o poskytnuté službě – zájezdu a nemůže tak dojít k nedorozumění mezi stranami či dokonce ze strany pořadatele ke svévolné změně parametrů nabízeného zájezdu. Zpřesněny jsou rovněž podmínky, za nichž může pořadatel změnit cenu zájezdu – nově musí právu pořadatele na zvýšení ceny zájezdu z důvodu zvýšení nákladů odpovídat i právo zákazníka na snížení ceny zájezdu v případě snížení ceny těchto nákladů.

Významnou změnu lze vidět také v ust. § 2524 občanského zákoníku: „*Pokud pořadatel nebo zprostředkovatel prodeje zájezdu nesdělil zákazníkovi celkovou cenu zájezdu včetně daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění a veškerých případných dalších nákladů, není zákazník povinen tyto daně, poplatky, jiná obdobná peněžitá plnění a další náklady uhradit. To platí i v případě, že nelze tyto daně, poplatky, jiná obdobná peněžitá plnění a další náklady přiměřeným způsobem vyčíslit před uzavřením smlouvy, a v případě, že pořadatel nebo zprostředkovatel prodeje zájezdu nesdělil zákazníkovi druh dalších nákladů, jež mu mohou ještě vzniknout.*“ Toto ustanovení by nově mělo bránit zákazníkovi před nekalými praktikami cestovních kanceláří, které aby nalákaly klienta, prodávaly zájezdy za co nejnižší ceny, ale ve výsledku musel zákazník ještě dopláct, aniž by byl s tímto výdajem při uzavírání smlouvy srozuměn.

Pokud nahlédneme do změn v zákoně o cestovním ruchu, nejvýznamnější je zde asi nová hlava III, která zakotvuje zřízení garančního fondu. Garanční fond je dle ust. § 10f zákona o cestovním ruchu účelovým sdružením peněžních prostředků, kam zasílají příspěvky jednotlivé cestovní kanceláře, dále sem plynou i pokuty vybrané za přestupky spáchané dle tohoto zákona, případně další prostředky obstarává Statní fond rozvoje bydlení, který je zároveň příslušný k hospodaření s prostředky v garančním fondu. Prostředky jsou vlastnictvím České republiky.

Garanční fond slouží jako pojistka v případě, že se cestovní kancelář dostane do platební neschopnosti. Jakmile pojišťovna zjistí, že pojistka dané cestovní kanceláře nepostačuje pro pokrytí všech úhrad zákazníkům, tedy překračuje pojistný limit, přichází na řadu právě garanční fond. Z garančního fondu je zákazníkům prostřednictvím pojišťovny vyplaceno vše, na co mají nárok, a oni by tudíž neměli přijít o žádné peníze. Pojišťovna by za ně měla s garančním fondem vše vyřídít - pojišťovna poskytne garančnímu fondu všechny potřebné podklady a garanční fond jí pak vyplatí potřebnou částku. Pokud má cestovní kancelář zřízenou bankovní záruku pro případ úpadku, postupuje se stejně jako v případě pojistného.

Do garančního fondu přispívají všechny cestovní kanceláře dle výše jejich plánované roční tržby z prodeje zájezdů a z prodeje služeb cestovního ruchu, které jsou součástí spojených cestovních služeb. Roční příspěvek do garančního fondu je pak nejvýše 0,1% z výše uvedeného základu. Tuto výši může upravovat pro následující rok ministerstvo vyhláškou. Roční příspěvek je splatný do 31. prosince na rok následující.

Úhrada prostředků do garančního fondu je povinností cestovní kanceláře a v případě jejího neuhrazení se dopouští přestupku. Za tento přestupek může být dle zákona o cestovním ruchu udělena pokuta až do výše 1 milionu korun.

V budoucnu uvidíme, zda výše popsaná změna právního řádu bude mít pozitivní dopad na poskytování služeb cestovního ruchu, tedy především více spokojených zákazníků. Každý z nás si chce na dovolené především odpočinout, případně něco pěkného zažít a ne celou dovolenou řešit, že jsme nedostali, co jsme si objednali nebo že dokonce nemáme ani dovolenou, ani peníze.

Mgr. Lucie Cyrányová,
advokátní koncipient

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)